

LEGAZPI

Euskaldun asko izan dira mundu zabalean ospetsuak.

Gure enai ospetsu oneik munduko gizonai emon dautsen laguntza ez ete da izan munduko lagunak emon dauskuen laguntzaren iturri?

GUDARI TA GUDALBURU ASKO IZAN DIRA euskaldunak, erromatarren alditik asita, baiña beti, eretxi zuzenez edo okerren, laguntzen; ez sekula be iñoren lurak geuganatzeko ta geure agintea beste aberri batzun gainean jarteko.

Gizandi oneik gure erria bertan bera itzi dabela esan lei, iñoren arazoetan sartzeko, baiña aldi ba-koitxean aldikoa eta beti be geureak doguz.

Ezagutu dagigun gaur gure Legazki ospetsua.

URDANETAGAZ

Legazpi egin eban Urdaneta'k bere eguzki ugarteetarako txango edo ibillaldi aren buru.

Itzaltasun aundiko gizona zan Legazpi, asko ikasi ta ikusikoa, agintari prestu ta gudari trebea, eta oso zentzu on eta lagunarte aundiko gizona.

Erregeak itxasketa orretarako dirurik ez eukan eta berenetik ordaindu eban Legazpi'k txango luze aretako dirutza guztia.

IXILPEKO AGIRI BAT

Ezkutuzko agiri bat emon eutson Legazpi'ri Mexiko'ko agintariak, itxasoratu ta andik bost egun baiño lenago ez zabaltzeko agindu zorrotzarekin.

Bost egun orreik igaro ta gero, bere ondora deitu eutsen Legazpi'k ibillaldiko agintariak, eta agiri berezi ori euren aurrean irakurri eban.

Urdaneta'ren asmoak ezetsi, eta beste asmo barri au ezarri eutsen erregearen ordezkariak: Filipineta'ra joateko eta andik ez barrero etorteko ango ugarte guztiak erregearentzat ibazi arte.

JANGAIK

Ori entzun ebeneko, asarre bizian jarri ziran guztiak.

Legazpi zintzoak, naigabeturik baiña zorrotz, esan eutsen: Agindua agindu, jaunak! Guztiok aurrera.

Filipineta'ko ugarteetan egozan andik iru illebetera; eta ango ertzetara jatsi ziran janaren billa. Bertakoak iges egin eben basoan zear.

Alako baten, jangaiez beteriko itzas-ontzi aundi bat ikusi eben.

Legazpi'k txalupa aundi bat ogei gizonegaz jan eske bialdu eban lenago, baiña basatiak gezika artu eta guztiak zaurituta itzi zituen.

Alan eta guztiz be, Legazpi'ke zituari zigorru eta jangaian ordain zeatza emon eutsen eta basatiak Legazpi'gaz geratu ziran esker onez.

ESKER ONA TA BAKEA

Zorioneko esker ona!

Ugarteetako basatiak ori ikusi ebenean. Zikatuna erregea Legazpi'rengana etorri zan onegaz itun bat egiteko.

Bakoitxak bere bular-gaiñetik odola atera eta ardaoz beteriko otzi batera ixuri eben eta biak edan eben itun-edaria.

Adiskide-itun orren araura, alkar lagun biurtu ziran andik aurrera bertakoak eta etorriak.

ZAZPI MILLA UGARTE

Andik laster, Legazpi'k bere itxas-ontzitik aundiena ta bere gudaririk aundienak Urdaneta'ri emon eutsozan eta Filipineta'tik Mexiko'ra ostera barria gertatu eutson.

Urdaneta Mexiko'rantz joiala Legazpi'k Filipineta'ko ugarte guztiak adiskidetasunez beragatatu zituan.

Andik urte batzutara, España'ko Felipe bigarrena Filipineta'ko zazpi milla ugarteetan jauna zan, odolik ixuri barik eta dirurik eralgi barik.

URKIOLA'k